СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 189. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 15-го СЕРПНЯ 1951. No. 189. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 15, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПЛЯНУЮТЬ ПЕРЕРВУ НАРАД КОНҐРЕСУ ВІД ЖОВТНЯ

Вашинґтон, 13 серпня.— Чотири провідники Конґресу, а саме: віцепрезидент Албен В. Барклі, провідник сенатської більшости Ернест В. МекФарланд, спікер Палати Сем Рейборн і провідник більшости в Палаті Джан МекКормик на конференції з президентом Труманом заплянували зробити перерву в роботах Конґресу з 1 жовтня. Відповідно до цього пляну має бути переведена праця в Конґресі для викінчення необхідних законопроєктів, зв'язаних з цілістю бюджету на скарбовий рік 1951-1952. Із тринадцяти „билів", з яких складається бюджетовий закон, досі тільки 1 закінчений і підписаний президентом, а решта жде своєї черги. Тому, що Палата Репрезентантів випередила Сенат у схваленні деяких билів, провідники Конґресу вирішили дати Палаті „відпустку" на два тижні, починаючи з кінця наступного тижня, щоб Сенат міг упоратися з своїми завданнями і дігнати Палату. Працьовитість теперішнього Конґресу порівняно з попереднім менша своїми успіхами за той самий період часу. Спікер Рейборн оправдує це тим, що теперішній Конґрес звертає більше уваги на грошеві питання, а це забере більше часу ніж політичні справи.

МІСТО НЮ ЙОРК БУДЕ МАТИ „ПРАВДИВИЙ" НАПАД З ПОВІТРЯ

Ню Йорк.—У листопаді місто Ню Йорк буде мати вправи у реалістичному нападі з повітря, як це заповідає посадник Вінсент Імпелліттері в порозумінні з цивільною обороною. Пробу почнуть алярмові сирени, після чого прийде наліт, якого не можна буде розрізнити від правдивого. Можливо навіть, що будуть скинені бомби, очевидно, не правдиві, а тільки такі, що нароблять гуку. Така спроба дасть нагоду переконатися, як люди поводитимуться серед переполоху в часі напау атомовою бомбою.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ — АХІЛЕВА П'ЯТА КРЕМЛЯ

Ню Йорк. „Наполегливість і розміри заклопотання Москви українським націоналізмом є найкращим доказом, що він є одною із замітних Ахілевих п'ят совєтської диктатури" — твердить Ню Йорк Таймс в редакційній статті понеділкового видання. Стаття, з виразним заголовком „Український націоналізм", переконує, що українська визвольна боротьба на всіх ділянках знаходить щораз більший розголос і зрозуміння на Заході взагалі, а в Америці зокрема, та з кожним днем більше здобуває собі місце важливого фактора в теперішньому східно-західному конфлікті. В статті дослівно пишеться: „Останнє заклопотання Кремля „буржуазним націоналізмом" в Україні кидає жмут світла на одну з його головних і постійних турбот: наявність сепаратистичних настроїв не тільки серед українців, але теж серед багатьох інших меншинних народів СССР. Інтелектуалісти є головними жертвами теперішньої погоні за відьмами в Україні — виключно за таким відданим Совєтам плазуном, як Олександер Корнійчук та його жінка Ванда Васілєвська — але боротьба проти українського націоналізму має свою криваву історію і, можливо, теж в майбутньому вимагатиме нових жертв життя. Справа далеко основніша, ніж зміст окремої поезії чи п'єси, хоча на їхньому тлі виявилось тепер публічно стурбування Кремля. З мряковиння совєтських слів ясно виявляється один головний факт: не зважаючи на понад три десятки років нібити „доблесно" совєтської меншинної політики, там все ще існують українці, білорусини, балтійці, узбеки, грузини, вірмени, азербайджанці та інші, які обурюються станом васалів совєтської держави, з її прославлюванням великоросів. Ці невдоволені прекрасно знають з власного досвіду, що сьогодні „рівність" народів в СССР є така сама, як її запропоновано в „Колгоспі тварин" Орвела, де всі звірята є рівні, але деякі „більше рівні", ніж інші. Сама наполегливість і розміри заклопотання Москви з приводу націоналізму меншин є найкращим доказом, що він є одною із замітних Ахілевих п'ят совєтської диктатури. Голос Америки вже діє з такої свідомости, збільшуючи свої радіопередачі в мовах меншин. Ясно, що Кремль продовжуватиме поборювання тих націоналізмів, але можна сумніватися, чи він здобуде кінцеву перемогу. В кожному разі не скорше, аж доки на терені теперішнього Совєтського Союзу не буде встановлена демократична влада і тільки тоді, як народи на тому просторі будуть в стані вирішити свою власну долю, користаючи з права самовизначення, там буде розв'язана проблема „буржуазного н а ц іоналізму" та вільна співпраця прийде на місце теперішнього вимушеного підлабузництва" — кінчить свої міркування Н. И. Таймс.

БЕРЛІ ПЕРЕДБАЧУЄ ВІЙНУ ВОСЕНИ

Стокбридж, Мас. — Адолф А. Берлі, колишній підсекретар стейту, промовляючи на річному зібранні організації Лорел Гілл, сказав, що теперішня світова дипломатична криза розвивається швидше ніж це можна пізнати з газетних заголовків.. На ділі все йде з таким поспіхом, що третя війна може вибухнути вже цеї осени, у всякому разі, він думає, що криза дійде свого верщка аж за рік.

СОВЄТИ ЗАПОВІЛИ УЧАСТЬ В КОНФЕРЕНЦІЇ В СПРАВІ ДОГОВОРУ З ЯПОНІЄЮ

Ґромико очолюватиме совєтську делеґацію; рішення Москви викликало підозріння на Заході

Вашинґтон. Совєтський Союз несподівано рішив взяти участь в конференції в справі мирового договору з Японією, що почнеться в дні 4-го вересня ц. р. в Сан Франсиско. Совєтська делеґація складатиметься з чотирьох представників і її очолюватиме відомий зі своїх виступів в Об'єднаних Націях заступник міністра закордонних справ Андрей Ґромико. Своє рішення прийняти американське запрошення та взяти участь в конференції Москва виявила вчора в окремій ноті, переданій американському амбасадорові Аленові Кіркові. Несподіване зголошення совєтської участи в конференції заскочило західних аліянтів, розвіваючи їхні надії на швидке і гармонійне переведення конференції, яку відкриє президент Труман 4-го вересня та яка мала б закінчитися підписанням договору чотири дні пізніше, 8-го вересня. Діло в тому, що проєкт договору був всебічно обговорений з представниками поодиноких країн вже під час його підготовки і на самій конференції не передбачувано вже жадних його змін чи доповнень до нього. Совєтське рішення цілком зміняє стан речей, бо Москва цілком певно не зголосила своєї участи в нарадах тільки на те, щоби прийняти до відома рішення західних аліянтів. Державний департамент повідомив про одержання совєтської ноти без будь-яких коментарів. В склад совєтської делеґації, крім Ґромика, входитимуть А. Панюшкін, совєтський амбасадор у Вашинґтоні, Г. Н. Зарубін, сов. амбасадор в Лондоні, та С. А. Голунський зі сов. міністерства закордонних справ. Західні дипломати розгублюються в здогадах щодо причин і цілей несподіваного совєтського рішення, бо Москва вже давно проголосила, що ця конференція буде „незаконна", призначена тільки на те, щоби інші країни „припечатали" готовий американський плян. Переважає думка, що Москва намагатиметься не допустити до підписання договору та використати конференцію за свою пропаґандивну трибуну. З другого боку передбачується м о ж л ивість, що Кремль подбає про закінчення переговорів в справі перемир'я в Кореї ще перед початком конфеенції в Сан Франсиско, щоб мати більшу підставу домагатися участи в ній комуно-китайського представника. З американського боку потверджується рішучість підписати договір в передбаченому часі, без огляду на становище Совєтів.

АДМІРАЛ ДЖОЙ У ВОРОЖОМУ АВТІ. — Комуністичний шофер в Каесонґ, де відбуваються аліянтсько-комуністичні переговори в справі перемир'я в Кореї, перевозить російським автом адмірала Чарлза Тирнера Джой, голову аліянтської делеґації і члена тої делеґації ген. Л. С. Креґі (зліва) від місця висадки їхнього гелікоптера, в якому вони прилетіли зі своєї „мирової бази", до дому, в якому відбуваються переговори.

● 55 совєтських дорадників прибули у Південний Китай допомогти будувати там берегові укріплення.

● Японські офіційні кола вперше за час підготовки мирового договору затурбувались тим, що Японію можуть змусити платити репарації за великі руйнації в країнах Азії, заподіяні підчас війни японцями.

● Розриву дипломатичних взаємин із Чехословаччиною і виходу з О. Н. аж до часу поки не буде звільнений кореспондент АР В. Н. Оатіс — вимагає 33-ій з'їзд Американських Леґіонерів.

КОМПРОМІСОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПЕРЕГОВОРАХ В КАЕСОНҐ

Токіо. — Під час вчорашніх, вже 24-их з черги нарад між аліянтською і комуністичною військовими делеґаціями в Каесонґ в справі перемир'я в Кореї виявились дальші тенденції до компромісу щодо спірної справи демаркаційної лінії. — Після того, як комуністи представили мапу зі зазначенням обох поглядів на справу демаркаційної лінії, на вчорашніх нарадах запропонувала іншу мапу аліянтська делеґація, з відміченням обох поглядів щодо теперішнього перебігу фронтової лінії. Між обома поглядами немає великих розбіжностей і їх легко можна б узгіднити, якщоб червоні остаточно погодилися на встановлення демаркаційної лінії на лінії фронту. — Проте пейпінське радіо дальше обстоює справу 38-мої паралелі, заявляючи, що конференція готова розбитися на „впертість" американців, які бажали б „захопити" північно-корейську територію, що було б рівнозначне не з перемир'ям, але з капітуляцією червоних. Ген. Ріджвей, аліянтський головний командувач на Далекому Сході, зі свого боку підкреслив рішучість аліянтів в їхньому становищі, вияснюючи його фактом, що аліянти вже два рази були відступили до 38-мої паралелі і два рази були нападені переважаючими силами ворога на цій „безборонній" лінії. На вчорашніх нарадах не досягнено ще жадного порозуміння і заповіджено продовження конференції сьогодні. Хоча справа демаркаційної лінії все ще є на „мертвій точці", проте в аліянтських колах не скривається надії, що її можна буде переломити відповідним компромісом.

ЖІНКИ СКЛАЛИ ПОРУКУ ЗА КОМУНІСТІВ, СУД ЇХ НЕ ЗВІЛЬНИВ

Ню Йорк. — Двоє комуністів з „другої пачки", а саме Ізидор Бегун і Арнолд Семюл Джансон надіються вийти з тюрми за порукою по $10,000, одначе їх надії не здійснилися, хоч їх жінки принесли гроші і сказали, хто причинився до зібрання вимаганих грошевих сум. Коли жінки явилися до федерального суду з ґрішми, федеральний комісар підніс закид прокуратора Алберта Біндера, що самих грошей не досить для звільнення з тюрми комуністів і треба ще запевнення, що запорука складається не для того, щоб помогти ув'язненим втікти, а для того, щоб запевнити, що вони з'являться на суді, коли прийде їхня черга. Переслухання над прийнттям поруки відрочене до наступного дня. Крім цієї непевности виринула ще інша справа, а саме — відмова адвоката Осмонда К. Френкела перебрати на себе оборону арештованих. Вони сидять у тюрмі від 20 червня, коли їх арештували разом з іншими 20 комуністами, закидаючи їм змову для насильного скинення уряду.

БОМБАРДУВАЛЬНИК ВПАВ НА МЕШКАЛЬНИЙ ДІМ, ЗГИНУЛО 10 ЛЮДЕЙ

Сіятл, у стейті Вашинґтон.— Воєнна підготова набрала вигляду дійсности в місті, коли бомбардувальник Бі-50, вилетівши з майдану Боїнґ Філд, вийшов з-під контролі і впав на триповерховий мешкальний дім, убивши десять осіб. Літак мав 3,500 галонів газоліни і 300 галонів олії. Вдаривши в дім, літак почав горіти і перемінив одну третину житлового дому в палаюче пекло. В домі було 49 мешкань і 67 жителів. Кільки з них згинуло, насправді невідомо. На літаку було шість осіб, які виїхали літаком для провірки. Чотири години після вибуху пожежна сторожа витягнула дев'ять трупів, а одного доглянула серед маси покручених звалищ.

ПОБОЮЮТЬСЯ ПОДВІЙНОГО НАПАДУ РОСІЇ НА ВИПАДОК ВІЙНИ

Вашинґтон, 13 серпня. — Американці довідалися б про напад Росії на Західну Европу з свого власного спостереження, бо водночас були б спроби бомбардування в а ж л иівших американських промислових осередків. Таємне свідчення про це склав був у комісії закордонних справ Палати Репрезентантів ген. Алфред М. Ґрунтер і його оголосили щойно сьогодні. Ґрунтер це голова ген. штабу генерала Двайта Д. Айзенгавера. Він був свідком у комісії для виправдання видатку вісім з половиною біліонів на допомогу закордонним країнам. На його думку, напад на американські промислові центри це була б частина нападу на Західну Европу.

Одначе Ґунтер звернув увагу, що одне діло плянувати напад, а друге діло його виконати. Він назвав „божевіллям" усілякі довільні здогади про те, що Росія може зробити, заки виконає напад на Европу. Одначе треба мати на увазі можливість, що навіть тоді, коли Росія здобуде перемогу в битві за Европу, вона мусить ще здобути перемогу над американською продукцією. Коли мова про напад на американські промислові центри, то він може статися на підставі наперед складених плянів або тому, що в процесі боротьби росіяни зроблять спробу такого нападу з уваги на важке становище або щось подібного. Головне те, що росіяни знають, що Америка піде до війни, коли вони нападуть на Европу.

КОМУНІСТИЧНА ІНІЦІЯТИВА НА ФРОНТІ В КОРЕЇ

Токіо. — Вже третій день під ряд комуністичні війська на фронті в Кореї перебирають ініціятиву та переводять цілий ряд місцевих атак з невиразною метою. Теж вчора, як і в попередніх двох днях, всі ворожі атаки були відбиті і тільки в одному випадку червоним пощастило вдержати новоздобуту позицію. Найбільший ворожий напір відчувається в ройоні Індже, де червоні атакували в силі одного батальйону, але були відбиті після двох годин боїв. На інших секторах фронту відбувалася тільки патрульна акція з обох боків,, але до більших сутичок не приходило. Хоча погана погода над Кореєю все ще продовжується, аліянтська авіяція записала вчора один з найбільших активних днів за останніх два тижні. Головна акція авіяції була скерована проти скупчень ворожих військ та шляхів ворожого постачання в запіллі. Вона продовжувалася теж вночі і аліянтські літаки знищили на дорогах понад 200 ворожих вантажних автомобілів, що намагалися під прикриттям ночі просмикнутись з півночі ближче до фронту. Теж аліянтська фльота не перериває бомбардування ворожих портів на обох побережжях.

ПРОГНАНІ З ВІЙСЬКОВОЇ АКАДЕМІЇ СТУДЕНТИ БУДУТЬ ПРИЙНЯТІ ДО КАТОЛ. УНІВЕРСИТЕТУ

Ню Йорк. — Кардинал Спелман заявив, що університет Фордгам і два інші католицькі каледжі в Ню Йорку приймуть з військової академії у Вест Пойнт студентів на підставі засади: „дати віпущення і забути". Коло 90 кадетів-студентів у Вест Пойнт викінчують усунення їх за посторонню поміч на іспитах, яка заборонена кадетам на підставі „кодексу чести". Їх справу розглядають тепер дві комісії. Якщо б справді їх звільнили, то деякі в них мусять зголоситися до місцевих поборових бюр, інші можуть зголоситися до інших шкіл. Після зголошення до поборових бюр вони можуть бути асентировані до війська.

ДУМАЮТЬ ЗБІЛЬШИТИ ПОДАТОК ДО ДЕСЯТИ БІЛІОНІВ

Вашинґтон. — Економічна комісія Сенату й Палати Репрезентантів неформально згодилася, що треба збільшити податки і обрізати федеральні видатки, якщо країна хоче перемогти інфляцію. Про цю угоду сповістив сен Джозеф К. О. Магоні після того, як комісія дістала попередження, що країна стоїть перед дальшою інфляцією, вищими цінами, меншою кількістю продуктів і перед трьома роками дефіцитів. Виглядає, що схвалений Палатою податок висотою $7,200,000,000 невистачальний і його треба піднести до 10 біліонів, щоб не допустити до дефіциту в бюджеті, який уже обов'язує від 1 липня.

Президент Труман передав був Конґресові д о м а г а н н я схвалити 10 біліонів податок на теперішній скарбовий рік. Сенат уже почав закриті наради над проєктом Палати. Голова фінансової комісії сен. Валтер Ф. Джорджс попереджає, що треба буде два тижні часу для підшукання джерел підвищення податку.

В АМЕРИЦІ

● В Арґентині уряд през. Перона арештував провідників опозиції, як консерватистів так і радикалів. Це готування до великого народного зібрання, на якому мають проголосити теперішнього президента поновним кандидатом на це становище.

● Оксана Косенкіна, яку оце згадано в Ню Йорк Таймсі, як українську вчительку, написала повість про Сталіна під заг. „Червоний чорт". Вона каже, що краще писати просто в чужій хоч і недосконало опанованій мові, ніж писати в рідній мові для перекладу на чужу.

● Республіка Перу в Південній Америці хоче дістати доступ до ріки Амазонки. Уряд сусідньої республіки Еквадор заявляє, що війська Перу напали на пограничу територію і прийшло до перестрілки між військами.

● Арештували сліпого чоловіка в Брукліні за посідання револьвера. Сліпий, Алонзо Веррет, довів, що не має куль і ніколи не стріляв, — його випустили „на пароль".

„КАТЕРИНА" — НОВА ВЕЛИКА ІМПРЕЗА МОЛОДІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Бажаючи продовжувати свою світлу традицію величавих фестивалів „Гомону України", зорганізована в своєму Метрополітальному Комітеті українська молодь Ню Йорку і Ню Джерзі вже закінчує підготовку опери Аркаса „Катерина", що має бути виставлена в половині вересня в кращих театральних залях Ню Йорку і Нюарку. В сольових партіях опери виступлять відомі оперові співаки і артисти: Марія Лисогір (Катерина), Микола Чалий (батько), Гільдана Зятик (мати), Анатоль Радванський (Іван), Іван Гош (Андрій) та інші. В хорі бере участь понад 60 осіб. Режисерує Йосип Гірняк. Підготовку співочої частини переводить дириґент Хору „Думка", мґр. Л. Крушельницький. Оперу дириґуватиме, правдоподібно, проф. Лев. Туркевич. Організаційними с п р а в а м и турбується Ольга Дмитрів.

ПРЕМІЄР СТ. ЛОРАН СЕРЕД УКРАЇНЦІВ У ЗАХІДНІЙ КАНАДІ

Едмонтон, Алберта. — Заповіджена (на 5 серпня) гостина премієра Канади Сен Лорана в Мондері пройшла величаво, як сповіщає тижневик „Українські Вісті". Після привітання премієра та його почоту хлібом і сіллю єп Кир Ніль відправив Архієрейську Службу Божу перед ґротою у приявності тисячів вірних. Співав мішаний хор з Веґривил під управою дир. Гузіля. По службі Божій виголосив коротку промову по українськи єп. Ніль, а по англійськи о. И. Шкварок, ЧСВВ. По обіді відбувся в Парку „Україна" концерт у честь українських піонерів Канади. Промовляли: о. А. Трух, ЧСВВ., посол І. Дікур, Орест Демків та адв. Петро Грещук. Премієр Ст. Лоран, привітаний гучним „Многая Літа", виголосив півгодинну промову, в якій підніс заслуги українських піонерів.

СУДОВІ ВИРОКИ В ПОЛЬЩІ І РУМУНІЇ

Варшава. — Комуно-польський суд проголосив вирок у великому показовому процесі проти дев'ятьох колишніх високих старшин польської армії, обвинувачених в зраді та шпигунстві в користь західніх аліянтів. Чотирьох колишніх генералів: Станіслава Татара, — Францішка Германа, Єжи Кірхмаєра і Стефана Моссора засуджено на досмертне ув'язнення, трьох полковників на 15 років тюрми, одного майора на 12 років і одного командора на 10 років ув'язнення. Під час судової розправи, що почалася 31-го липня, всі підсудні „призналися" до закидуваних їм злочинів. Рівночасно повідомлено з Букарешту, що там комуно-румунський суд засудив на кару смерти одного генерала, одного полковника та двох визначних колись політичних діячів. Чотирьох інших визначних військовиків і політиків засуджено на довголітнє ув'язнення. Всіх обвинувачувано у зраді і шпигунстві на користь Англії й Америки.

В СВІТІ

● Три гідроелектростанції і одна парова електрична станція будуються в Греції за Планом Маршала і його коштами. До 1955 р. Греція мусить мати відповідну її потребам власну електроенергію.

● Група хлопців знайшли біля одної школи в Лутоні (Англія) три скелети людей, що походять з неолітичної доби і зберігались у землі біля 5000 років.

● Австрія мусить поширити свою сільсько-господарську продукцію, щоб унезалежнитись від Сходу і самостійно прохарчуватися після припинення дії Пляну Маршала, — сказав представник Е. С. А. на Австрію С. Мейер. Колись Австрія довозила зі Сходу Европи 94 відсотків потрібних їй зернових продуктів. Минулого господарського року Австрія дістала за Пляном Маршала продуктів на 80 мільйонів долярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exxcept Sundays, and holidays bv the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	One year	$10.00
На три місяці	$ 2.75	Six months	$ 5.25

За кожну зміну дареси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАШ ВКЛАД

До довгого ряду зареєстрованих вже американських відгомонів на виданий старанням і коштом Українського Народного Союзу найновіший твір професора Колумбійського університету, д-ра Кларенса А. Меннінґа: „Україна ХХ. сторіччя", долучився в останньому теж голос Л. С. Солцберґера в недільному книжковому огляді „Ню Йорк Таймс"-у. Цей голос заслуговує на окрему увагу з погляду не тільки на висловлені думки, але й на їх автора, одного з передових американських журналістів і спеціялістів в закордонних справах, та на один з найпередовіших американських органів, з думкою якого найбільше рахуються дома і закордоном та в якому ця рецензія була надрукована. Факт, що книгу проф. Меннінґа коментує не один з багатьох книжкових рецензентів, я тільки спеціяліст в закордонних справах, що тільки рідко коли забирає голос на тему нових видань, свідчив би, що Н. Й. Таймс приділив „Україні ХХ. сторіччя" окрему власне політичну увагу.

В самій рецензії чимало критичних завваг, яким можна б протиставити багато переконливих проти-доказів. Головна думка рецензії висловлена вже в заголовку: „На чужих милицях". Український нарід, по думці рецензента, був „неспроможний здобути свою незалежність та встановити будьякий національний характер впродовж довшого часу в минулому". Натомість, підкорений під владу то одної то другої країни, він „завжди шукав закордонної допомоги в змаганнях здобути свою незалежність". І це власне наводить автора рецензії на порівняння українського народу з інвалідом, що ходить на „чужих милицях". Своє твердження рецензент ілюструє згадкою про союз гетьмана Івана Мазепи зі Шведами, Хмельницького з росіянами, Скоропадського з німцями і Петлюри з поляками. На виправдання того рецензент згадує тільки про „нещасливе географічне положення" української території, хоча тут аж напрошувалася згадка теж про імперіялістичну захланність сусідів України та їх постійні аґресії на українські землі, власне тоді, як Україна була послаблена своєю боротьбою проти диких східніх навал на Европу, виконуючи історичну ролю передмур'я християнства.

Проте, Солцберґер не робить своїх висновків про „чужі милиці" з книги проф. Меннінґа. Навпаки, він їх їй протиставляє, роблячи авторові книжки докір „помилкової поінформованости", закидуючи йому навіть „упередження" до інших справ, „головно до всього, що російське або польське". Звичайно, рецензент міг прийти до такого висновку власне на підставі створених тими „іншими" упереджень до всього, що українське. Тих упереджень щодо українців напевно не пощастить цілком розвіяти одною ані навіть десятьма книжками, але останній твір проф. Меннінґа це величезний вклад у тому напрямку, однаково важливому, як для самих українців, так і для західного світу.

Це помічається і в заключенні автора рецензії. Він, навівши свої застереження і критичні завваги, в інших випадках не тільки признає рацію авторові „України ХХ. сторіччя", називаючи його „признаним експертом в більшості слов'янських справ, зокрема спеціялістом відносно історії і літератури України", але й висловлює йому вдячність за „вможливлення американцям встановити контакт з важливим і занедбаним (українським) европейським народом." Що більше, наводячи пораду проф. Меннінґа, щоб західний світ, в теперішній загрозі для нього, виявив бодай частину мудрости та „відкрив свої очі і вуха і визнав зусилля українського народу для скинення наложеного на нього від століть ярма та допоміг йому в його боротьбі і прийняв його до нової Европи та до союзу вільних і демократичних націй", рецензент рекомендує цю пораду державному департаментові.

Ця рекомендація Солцберґера входить в загальний тон численних інших дотеперішніх голосів на тему „України ХХ. сторіччя". Все це переконує, що значення і вартости тої книги для поширення української правди в західному світі та для здобуття його симпатій для неї, не можна б перецінити. І якщо американець висловлює проф. Меннінґові вдячність за цей твір, то до цеї вдячности в далеко більшій мірі зобов'язані українці. А Український Народний Союз і широкий загал його патріотичного членства мають всі причини пишатися тим, що ця книга була написана і побачила денне світло завдяки їх старанням і їх коштом.

Наука з корейської війни

Після початкової впертости та всіляких підступів, комуністичне командування в Кореї, натрапивши на рішучість аліянтів, рішило відступити від свого дотеперішнього безкомпромісового становища в справі демаркаційної лінії і продовжувати в Каесонґ переговори в справі перемир'я. Навколо цих переґоворів вже створилася ціла леґенда, базована на переконанні, що за комуністичною тактикою і поведінкою криється все інше, тільки не щире бажання миру. Аліянти, звичайно, дали б багато, щоб могти довідатись „це інше" з цілою певністю і не тільки розгублюватись в багатьох здогадах. Проте — воно їх не лякає і воно навряд чи може їх якнебудь заскочити. Бо алінти вже мають за собою велику науку корейської війни, за яку, вправді, заплачено не тільки мільйонами долярів, але й десятками тисяч жертв, але яка може заощадити далеко більших втрат і жертв в майбутньому.

Яка ж наука з корейської війни? Вона подвійна. Перше — аліянти мають практичний доказ, що Москва не так то вже війни боїться та що вона в кожній хвилині може почати її в кожному догідному для неї місці. Під політичним оглядом, війну в Кореї сміло можна вважати тою рішальною подією, яка відкрила аліянтам очі на справжній характер большевицької Москви та її цілей. Вправді, ту саму науку можна було здобути далеко меншим коштом, якщоб аліянти були послухали тих народів, що мають практику з Москвою та які її знають. Але народи, часом, як діти; доти не вірять, що вогонь пече, аж поки самі не попечуться.

Друга незвичайно важлива наука з корейської війни, це стратегія. Аліянти там вперше в „малій війні" зустрілися зі своїм перспективним ворогом в сподіваній майбутній „великій війні", та мали можність пізнати його і його зброю та вміння користуватися нею. Незвичайно інтересні міркування на тему цеї власне другої, стратегічної науки з корейської війни подибується в останньому виданні „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт", в оцінці такого спеціяліста, як віце адмірал Артур Д. Стробел, що від десяти місяців командує американською оперативною Сьомою Фльотою на Пацифіку, отже й на корейських водах. Він в подробицях аналізує дотеперішній перебіг війни, від теренового розташування військ починаючи, а на стратегії кінчаючи. Він з дбайливістю лікаря в анатомії, розглядає кожну ділянку та робить відповідні висновки, які можуть мати рішальне значення в кінцевій розправі. Звичайно, в газетній статті чи в промові далеко не обговорюється всього, але це „все" цілком первно праналізував з найбільшою дбайливістю аліянтський генеральний штаб.

Практичні висновки з обох наук з корейської війни спостерігаються у всебічній аліянтській оборонній підготовці. Майбутні події викажуть, чи корейська наука „виплатиться".

M. Приходько, Торонто.

ЧЕРВОНІ ЩУРІ

Виповзають вони з своїх схованок переважно по суботах і розбігаються по найбільш людних перехрестях вулиць у містах Канади й Америки.

Їхні зуби, що невпинно підточують підвалини демократичної будови, сховані. Тут, на людних перехрестях, вони виступають у ролі оборонців миру. В руках напоготові бльокнот і олівець. Запобігливим голосом вони пропонують Вам підписати петицію про мир або протест проти вживання атомової зброї... що її ще так мало виготовив Сталін...

Потайки від людського ока, на фабриках, на мурах будинків, на трамваях, червоні щурі розліплюють летючку з вимогою укладення пакту „великих п'ятьох". На тій летючці намальовано білого голуба, що злітає з руки, оздобленої серпом і молотом. (Чи не є тим голубом і червоний ультраімперіяліст Я. Малік, так імпозантно представлений з своєю „мировою" заявою на кіноекранах Америки й Канади?)

Та ж рука з серпом і молотом не так давно видала „мирову премію" — 25,000 долярів і портрет Сталіна горезвісному червоному деканові з Кентербері — одному з визначніших щурів. Дістаючи ту юдину премію в Москві, червоний декан заявив:

„Честь, що припала мені сьогодні, є найвищою честю, що її будьяка країна могла б віддати людині — це премія миру і портрет найбільшого оборонця його — Сталіна...

„Я дістав це від імені багатьох тисяч робітників миру, часто переслідуваних і караних за їхні геройчні зусилля в моїй країні...

„Мирова премія передана в Москві. А яке місто може бути більш відповідним для такої пошани? Москва є центром тої частини світу, що думає про мир, говорить про мир, плянує мир. Тут мир є улюбленим словом. В той час, коли в ЗДА це слово є переслідуване. Люди в ЗДА потрапляють у в'язницю за організацію мітінґів миру..." І т. д.

Так промовляв недавно в Москві один з визначніших червоних щурів на поклоні у Сталіна, ганьблячи заради московського інтересу, — ЗДА і свою власну батьківщину, що, ніби на власний глум, доручила цьому сталіновому попихачеві ключі одного з найславніших соборів світу! Чи не досить ще для того, щоб ті ключі від сталінського „лауреата" нарешті відібрати?

На машкарі червоних щурів невинна міна, — вони роблять все тільки задля миру і для добра людства. Нема й натяку на справжню мету, часто не можна ззовні пізнати, що ці „миротворці" — то лише московські слуги, що діють за наказами московського Політбюра проти своїх народів і держав. Вони обвинувачують Америку а не Москву за аґресію в Кореї і підтримують не своїх а ворога.

Сьогодні вони декляріють магічне слово мир, бо на цей гачок можна спіймати багато наївних людей, що не розуміють закулісних мотивів цієї „мирової кампанії". Ці мотиви є прозорі: треба переконати якнайбільше людей, що Московщина прагне до миру, що війни хотять лише демократичні країни; треба приспати пильність і тим забезпечити Москві недоторканість на час підготовки до несподіваного нападу на Захід — всією мілітарною силою з чола і зрадницькою потугою в спину, серед темної ночі.

Тоді червоні щурі виступлять в іншій ролі — замість олівця й бльок-нота їхні пальці триматимуть під полою ампули з бактеріологічною зброєю; вони збиратимуть різнородні інформації для московських шпигунів, сіятимуть темні поголоски та неспокій.

Таке їх справжнє лице — лице зрадників свого краю, народу й інтересів нації. Вони хочуть діждатися того часу, коли зможуть ходити з московськими чекістами по хатах і показувати на тих, що підуть до катівні раніше, ніж потраплять туди і самі щурі, хоч вони того ще не знають сьогодні.

Ми, що були довший час за залізною заслоною і знаємо добре хитрі звороти московської політики, розуміємо все це і ми не маємо права мовчати. Ми приїхали сюди не для того лише, щоб тішитися добробутом і волею демократичних країн, забуваючи про інше, важливіше — насамперед про наш обов'язок перед братами по той бік залізної заслони, перед поневоленою Україною. То є наш обов'язок викривати й бити червоних щурів, бо ми можемо їх розпізнати краще ніж ті, що не бачили їх у справжній ролі.

На жаль, сьогодні можна часто зауважити, що деяка кількість новоприбулих забуває про свою політичну місію в новому світі. Деякі наші люди, погнавшися за доляром, зовсім забули про свої громадські обов'язки і про свій обов'язок викривати й поборювати фальшиву московську пропаґанду.

Така поведінка невтральности не може знайти виправдання, тим більше, коли пригадаємо, що там у рідному краю люди йдуть на смерть і каторгу в боротьбі з тим ворогом, що намагається здобути позиції і забезпечити з них рабовласницьку систему панування також тут — на волелюбних землях Вашинґтона.

Тут нам руки і уста розв'язані. Тут є наші бойові позиції сьогодні і ми не маємо права їх залишати. Ми повинні бути скрізь там, де виповзають щурі і пояснювати людям, що кампанія миру є лише фальшивою грою, що вона розрахована на підтримку того, хто зорганізував сьогодні вбивство вояків Об'єднаних Націй у Кореї; хто підпалює пожежу в Індокитаї, на Малаях, в Ірані, під акомпанімент розмов про мир.

Ми маємо досить незаперечних арґументів, щоб викривати слуг рабовласницької імперії, яка постійно тримає найменше 15 мільйонів рабів у своїх концентраційних таборах, щоб дезорганізувати на кожному краці їх підступну роботу.

То є наш обов'язок купити антикомуністичну книжку чи брошуру, видану нашими орґанізаціями в англійській мові і передати її нашому знайомому чужинцеві. Бо часто недостатнє знання мови не дозволяє нам з'ясувати проблему в достатній і переконливій формі. Доляр, що ми його витрачаємо на цю справу, є не тільки виявом боротьби з загрозою, а й захистом нашого власного життя й добробуту. Хіба важко уявити, як могло б це все виглядати у випадку перемоги комунізму — Москви, і що столося б з нашими родинами, хатами й автами?

Сьогодні не може бути бездіяльних, бо на терезах долі світу дві можливості, про які в свій час говорив Вашинґтон: „Наш ворог не дає нам іншого вибору крім перемогти, або вмерти". Сьогодні ці слова такі ж правдиві й актуальні, як і в той час, коли їх сказав Вашинґтон.

Не може бути сьогодні виправдання для невтральности під трухлявим малоросійським гаслом — „Моя хата з краю". Женімо від себе всіх, що дораджують нам невтральність; не йдімо і з тими, що витрачають національну енергію на нікчемні внутрішньопартійні чи громадські чвари, замість спромогтися на національно-конструктивну роботу. Не забуваймо, що ці чвари інспірує й роздмухує наш ворог, або національна недозрілість.

Спрямуймо свої можливості, що маємо їх поза життєвонеобхідними справами, на поборювання московської пошести, на здемаскування червоних щурів, що розносять її. В цьому полягає сьогодні першорядний обов'язок перед нашою Батьківщиною і перед країною, демократичними правами якої ми користуємося.

M. T.

ВЕЛИКИЙ ІСПИТ

Існують речі самозрозумілі, про які, здавалося б, нема потреби багато говорити. А, між тим, життя показує, що, не зважаючи на їх самозрозумілість і ясність, треба й необхідно над ними застановлятись.

До таких речей належить справа Національного Датку.

Як знаємо з часописів, Народний Фонд саме тепер розіслав свої Заклики, разом з ковертами, започинаючи масову акцію вплати Національного Датку.

Таких закликів розіслано, оскільки знаємо, до 30,000. Попадуть вони передовсім до рук наших свідомих громадян. Це, теоретично, має бути запорукою, що ці громадяни відгукнуться і свій національний обов'язок виконають.

Фонд росіслав готові коверти з адресою. Це для того, щоби нашим людям якнайбільше улекшити процедуру висилки грошей. Маючи коверту, треба лише вкласти туди готівку або чек і вкинути у найближчу поштову скриньку.

В цьому році Фонд запровадив новину: посилає не одну коверту, а дві і просить адресата передати ту другу коверту комусь із своїх знайомих, сусідів, рідні. Цей крок Фонду треба вітати. — Є це спосіб притягнути до національного обов'язку ширші кола наших людей, адреси яких невідомі.

Фонд сподівається, що ті коверти справді будуть передані по належности і не застрягнуть десь по шухлядах та полицях.

Таким чином, теоретично, треба припускати, що 60,000 людей будуть мати повну можливість вислати свій Даток і Фонд до кінця року буде розпоряджати готівкою у... 600,000 долярів.

І ось тут якраз приходить оце велике питання: чи станеться так, чи зберемо ми ці гроші, чи складемо цей великий іспит?

Чи справді ж це такий великий іспит?

Воно правда: треба заплатити 10 долярів. Але це — на цілий рік. Тижнево це виходить тільки 20 центів.

І от, власне, тут той головний „гачок": чи ми, дістаючи на руку свій тижневий заробіток — 30— 40 — 50 — 60 — 75 долярів, — будемо пам'ятати, що з того треба уділити 20 центів на справу України — на ту справу, якою живемо, яка творить ту найсвятішу, інтимну частину нашої душі?

А чи може тих 20 центів для нас квота завелика, затяжка, неможлива?

Ми сміємося з цього запитання. Навіть обурюємося! Які можуть бути розмови про непосильність 20 центів!

І ось тут приходить старий чеський философ Тома Масарик із своєю наукою про „Героїзм буднів". Він каже: наші люди, особливо молоді люди, у певному запалі, ради ідеї, часто готові пожертвувати здоровлям, навіть життям. Але коли для тієї ж мети треба пожертвувати дрібницею, — скажемо, — не курити, не пити, виконати якусь дрібну працю, то це йде надзвичайно тяжко. А, між тим, — вчить Масарик, — лише людина, що потрапить запанувати над собою в дрібних, буденних річах піде далеко вперед. І лише нарід, що уміє виконувати оті малі дрібні обов'язки, що може показати „героїзм буднів", — має запевнену майбутність.

І тих 20 центів тижнево — це нині каш, український „героїзм буднів"!

Докажемо цей героїзм, — будемо мати 600,000 долярів, квоту, що в нинішних часах, — хто зна! — може мати для нашої справи просто рішальне значення.

Не докажемо, — залишимось при старих сварках та нарікannях.

Але ми, українці, не раз показали, що як захочемо, як візьмемося, то свого доконаємо.

Візьмімося ж до цієї справи! А не зглянемось, як осягнемо подиву гідних наслідків!...

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

Вол. Дорошенко

МОЇ ЗУСТРІЧІ Й РОЗМОВИ З АКАД. А. КРИМСЬКИМ

(Спогади з нагоди 80-річчя його народин)

5)

Пізніше напередодні 1-шої російської революції, коли українська справа знову стала на денному порядку, Кримський узяв діяльну участь в обороні українського друкованого слова, поміщуючи разом із нами, членами української студентської громади, відповідні заяви в тодішній російській пресі („Наша жизнь", „Сын Отечества" та ін.).

Виїхавши весною 1905 р. з Москви, я надовго розлучився з Агатангелом Юхимовичем. Замішаний силоміць російською адміністрацією в один із так званих „ліквідаційних" процесів, що ними силкувався Столипін знищити ворогів царату й російської держави, я з головного свідка з боку обвинувачених волею поліції і прокуратури при допомозі провокації несподівано обернувся в головного обвинуваченого, з усіми наслідками цієї метаморфози. Тут не місце розповідати про всі химерні перипетії згаданого процесу. Досить сказати, що пересидівши півтора року у в'язницях Полтави й Києва та щасливо перебувши аж три розправи перед військовим трибуналом, я мусів по випущенні з тюрми чимдуж тікати за кордон, рятуючися перед поновним арештуванням. Я подався до Львова, який уже трохи знав, побувавши в ньому влітку 1904 р. на курсах українознавства, влаштованих М. Грушевським. У Львові я влаштувався в бібліотеці Наукового Товариства ім. Шевченка. До столиці західної України нераз приїздили різні наддніпрянські діячі, але Кримський тепер сюди не заглядав. Кільканадцять років я його не бачив, а тільки чув про нього й його життя хіба від М. Грушевського або когось іншого з наддніпрянських земляків, що відвідували Львів.

II.
У КИЄВІ (1918-1919 рр.)

Та ось наприкінці листопада, якраз як упав Львів, я несподівано, по довгій і тяжкій подорожі опинився в Києві. Проф. Мирон Кордуба й Осип Безпалко, вирвавшися з-під румунів, приїхали з Чернівців до Львова, щоб звідси їхати далі, до гетьмана прохати в нього оборони української Буковини перед румунським наїздом. Вони просили мене їхати разом із ними. Мовляв, „ви знаєте Київ, маєте там чимало знайомих, то можете нам багато допомогти своїми зв'язками та інформаціями, а бібліотека однаково тепер не чинна". Справді, через бої бібліотека була замкнена. Дістатися до неї було небезпечно, бо кулі густо літали навколо будинків Наукового Товариства. Виділ НТШ охоче дав мені відпустку. У Львові тоді ніхто не знав, що діється над Дніпром, що там іде велике повстання проти німців і москалів, які розпаношилися за гетьмана а вкінці відсунули й його самого від влади.

Діставшися з великими труднощами до Києва, ми побачили, що нема як і чого йти до гетьмана. Він сам сидів немов інтернований, а в його імени, в імени Української Держави, порядкували білі москалі, запеклі вороги української державности. Москалі окупували всі українські установи в Києві, припинили українські часописи. Українці були непевні свого життя, бо розюшені московські „добровольці" вбивали на вулицях вже за саму українську мову. Про все це ми довідалися в австрійській амбасаді, куди спрямувалися на другий день по приїзді, переночувавши в брудному й холодному готелі. До амбасади був приділений покійний Гр. Микитей, який познайомив нас із становищем на Україні Галичани підтримували повстання й всякі Келлери й Долгорукови, амбасада стала одною з головних конспіративних квартир для резистансу. Микитей заопікувався нещасливими „делеґатами", а я пішов шукати своєї рідні. Ледве доплентався я до хати своєї тітки, як мене звалила ґрипа, яку я схопив у дорозі. Очунявши, я зараз удався до Академії Наук, яка ще так — сяк держалася мабуть завдяки свому президентові акад. Вол. Вернадському та дядькові мого покійного приятеля Дмитра Дорошенка, д-р Петрові Дорошенкові, що був за гетьмана головноуповажненим для справ культури й мистецтва. Покійний Дмитро Іванович Дорошенко, бувши в квітні 1918 р. у Львові, казав мені, що як я коли буду в Києві, то можу сміло удатися до його дядька. В міністерстві Петра Дорошенка вжливу посаду займав Павло Зайцев, що знав мене з моєї літературної й наукової праці, а в Академії неодмінним секретарем був Агатангел Юхимович. Я був певний, що завдяки їм перебуду бурю, що зірвалася на Україні. І не помилився. Зайцев зараз повів мене до Кримського, який стрінув мене як приятеля і зараз улаштував на посаді управителя своєї канцелярії. Академія була щойно заснована (14 листопада 1918 р., за місяць перед зайняттям Києва Директорією), а що Україна була тоді відрізна від світу, то канцелярія майже не полагоджувала ніякої кореспонденції й уся діяльність моя й підлеглого мені персоналу (пань і панночок - машиністок) зводилася головно до переписування праць академіків або до перекладів з російської мови на українську праць тих із них, що не володіли українською мовою. Кримський з Вернадським, що був дуже культурною й тактовною людиною, цілком відданою дорученій йому установі, мали багато роботи організаційного й адміністративного характеру. Це нелегке їх завдання ускладнювалося ще тривогами тодішнього часу — переходу державної влади з одних рук у другі. Про наукову, а зокрема про видавничу діяльність трудно було й думати. Ішла боротьба Директорії з російськими добровольцями. В Києві, як я вже згадав, шалів московський терор. Короткочасове перебування в столиці України української національної влади ($1\frac{1}{2}$ місяця) теж не сприяло спокійній культурній і науковій роботі. життя йшло виключно під знаком біжучої політики та загрози большевицької навали. Науковий світ, як не брати під увагу москалів, складався з двох таборів, що їх очолювали з одного боку Кримський з Єфремовим, а з другого М. Грушевський. За гетьмана Грушевський зійшов з публичної арени й перебував у своєрідному підпіллі, побоюючися переслідування, але з приходом Директорії вийшов із свого укриття й намагався впливати з-поза куліс, через відданих йому людей як на справи політичні (домагався між іншим відновлення Української Центральної Ради), так і на справи академічні, виступаючи проти своїх антагоністів, що верховодили в Академії. Я, розуміється, як тільки настала змога, відвідав Михайла Сергійовича. Грушевський перестерігав мене перед противним йому табором в Академії, а Павло Іванович Зайцев, навпаки перед інтриґами старого „Чорномора", як він називав славного нашого історика. Я шануючи заслуги одних і других, не хотів устрявати в їх суперечки й держався невтрального становища.

(Продовження буде).

МОРАЛЬ

Сен. Робертові А. Тефтові треба признати відвагу у впертому виказуванні недомагання адміністрації, хоч не завжди можна з ним погоджуватися. Останній його виступ на „Республіканськім паломництві до Плимавт", зорганізованім стейтовою організацією в Массачузетс на пригадку батьків-паломників, які серед небуденних пригод прибули в Америку 1620 року, дали притоку Тефтові пригадати релігійні мотиви цієї виправи і домагатися подібної чистоти серця й ума, а, може, й чистоти рук, від теперішньої демократичної адміністрації. Головну увагу звернув він на „неморальні чи незаконні звички" у внутрішній політиці, а з цим і на потребу чистки персоналу та серед осіб, що займають вищі становища.

Коли Республіканська партія була при владі, то подібні закиди видвигали демократи проти республіканців, доводячи, що партія, яка задовго залишається при владі, мимохідь слабне морально. Коли приходило до слідства в минулому, то його висліди були не менше сензаційні, як теперішні розкриття сен. Кіфавера. А що „крапля вижолоблює скалу", то з часом така критика мусіла призвести до зміни партії при владі.

У засаді американським високим урядовцям мало коли можна закинути справжню неморальність, судячи їх теперішнім прилюдним моральним стандартом і практикою. Високі урядовці, наименовані президентом, переходять звичайно гостру провірку сенату, який має законний обов'язок провірювати придатність і моральний стаж кандидатів на високі становища. Коли йдеться про нижчих урядовців, бюрових працівників, то Федеральне Слідче Бюро — ‚ЕфВіАй' — вміє порахувати кожну кісточку кандидата та аплíканта, заки дасть комусь „свідоцтво моральности" на урядову посаду. Виходило б, що кожний, хто займає урядові становища або дістав там службу, мусить бути людина чести, працездатности і мати почуття особистої відповідальности. Отже, чому раз-у-раз трапляються випадки справжньої неморальности або невідповідної поведінки серед урядових кол?

На це можна найти різні причини. Мабуть найзвичайнішою причиною буває таки людська природа. У повісті — „Гомо Сум" німецького єгиптолога з другої половини минулого сторіччя, Ґеорґа Еберса, з'ясоване змагання до досконалости перших християнських пустельників-анахоретів і дивний випадок заломання одного провідного святця, який підчас спільної оборони проти нападу пустельних ворогів — пізнав в одному пустельникові свого особистого ворога з юних літ. Замість боронитися від спільного ворога, він кинувся на свого друга по званні, щоб пімстити задавнену обиду. — Серед такої боротьби гинуть оба святці, а їх спільний ворог виходить переможцем.

Мораль цієї повісті міститься в латинській пословиці: „Я людина й тому те, що буває серед людей, може притрапитися й мені." Цю пословицю навів Еберс як мотто до своєї повісті.

На значення пословиці треба покликатися і у випадках, коли осуджуємо промахи та неоправдане занедбання обов'язків, а то й свідомі лихі вчинки. Одначе мірилом моральної вартости людини, в християнськім розумінні, завжди вважається добра воля та боротьба проти пристрасті. Тому при видаванні судових присудів новочасного правосуддя завжди береться під увагу мотиви проступку чи злочину і відповідно до цього приходить кара.

У старовинній грецькій драмі Есхіля трагічний кінець приходить не від злої волі героя, бо цей кінець наперед призначений і від нього рятунку нема. Людина-герой відповідає тільки за правильне використування свого розуму, щоб мати виправдання для себе.

Коли з оцієї пригадки перейти до критики про недомагання урядових осіб або домагань загальної чистки, то треба мати на увазі в першій мірі недосконалість людської природи. Сама чистка не багато допоможе, а часто буде шкідлива, бо свіжі урядовці мусять відбути період проби, а це забере багато часу. Краще, замість чистки, змагати до заведення постійної контролі над урядовим апаратом.

Правда бо така, що дух людини слабне відповідно до оточення, серед якого живе. Отже, коли серед тисячів урядових осіб загніздиться змагання до себаританського життя, а з цим і покуса до деморалізації, то на це повинна теж бути рада. Загально говориться, що „від голови рибу чути". Тому на начальних становищах повинна приходити періодична зміна. — Тоб то голови урядових відділів, секретарі, міністри, провідники бюр, — повинні мати становища тільки на обмежений час, як ось тепер передбачує закон обмеження урядування президента тільки до двохкратної каденції. Після того треба б настановляти нових людей з свіжими ідеями й запалом до праці. Це може піднести настрій серед урядових кол і причинитися до постійного відроджування прилюдної моралі у цілій країні.

Якщо сен. Тефт вперто і для самої справи, а не „для політики" буде змагати до „чистки" в урядових колах, то він спонукає ідейних людей до вищого способу думання про народні й державні справи.

Ол. Животко-Чернова

СОЦІЯЛЬНІ УМОВИ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ НА ЕМІҐРАЦІЇ

(З доповіді, виголошеної на З'їзді МСУ)

Становище найновішої еміґрації є цілком відмінне від еміґрацій усіх часів. Ця еміґрація не є групою, яка створювалась поступово, внаслідок індивідуального виїзду поза межі батьківщини, спричиненого економічними чи релігійними мотивами, або участю одиниць у протидержавних акціях в боротьбі за свободу. Різниться вона також від еміґрацій після революції сімнадцятого року, хоч причини по суті були одні й ті самі. Але ця перша еміґрація була здебільшого військова: це була переможена армія і державний апарат української новоствореної республіки із різними його додатками, плюс незначна кількість випадкового елементу, якого із останньою еміґрацією вийшло дуже багато. Перша еміґрація могла залишатись в Европі в добі, коли совєтська держава не була ніким признана. Це було фактом колосальної ваги, бо давало змогу і підстави шукати допомоги.

В певних державах еміґранти могли діставати леґальну допомогу на культуру і, навіть, на політичну працю. Правда, це була дуже мала допомога, все ж таки науковці, мистці і письменники могли жити на властивому духовому рівні, тобто залишитись у клясі інтеліґенції. Такими вони залишились і створили відповідні цінності. Оце засаднича різниця.

Найновіша еміґрація є відступом на останні позиції перед нищівним походом совєтської потуги. Все згадане вище мусимо мати на увазі при спробі освітлити становище жінки на цьому останньому етапі трагічного шляху...

Нова еміґрантська маса складається з різних верств: хлібороби, робітники, трудова інтеліґенція і велика група інтелектуалів-учених, письменників, образотворчих мистців, журналістів та працівників інших т. зв. вільних фахів. Ото ж зустрічаємо всі елементи, які при нормальних умовах, тобто на своєму ґрунті, творять повне суспільство і які тут перестали бути суспільством. Соціяльне питання еміґрації розв'язується в країнах нового її поселення не суцільно, а особливим способом для кожної верстви. В таборових умовинах різнородні українські групи, не дивлячись на тертя і вибухи, спричинені відрубністю психології, все ж таки пройшли процес об'єднуючий і створили своєрідне суспільство: так звану таборову Україну. І ось та вже суспільно уконституйована група опинилась на новій землі, щоб відразу таки перейти до нового процесу, до процесу деформації.

Щодо проблеми матеріяльної екзистенції, то найпростіше вона розв'язується для робітництва; воно має змогу йти по своїй лінії, досягнувши вищої кваліфікації і тим ще поліпшити своє соціяльне становище. Воно, мабуть, найменше підлягає носталгії. Але разом з тим воно найбільше загрожене стратити себе національно. Це треба пам'ятати і на це звернути особливу увагу.

Селяни переходять у групу робітничу, або попадають на фарму. Ніби до своєї праці, до землі. Але такий селянин уже не господар, — він стратив ґрунт не тільки матеріяльно, але й морально. І жінка такого селянина вже не господиня, з властивою такій повагою і статечністю, а наймичка. Хоч становище її нераз матеріяльно краще, життєвий рівень високий, але психологічно настає деформація, спричинена стратою свого місця як суспільної одиниці. Треба багато сил фізичних і моральних, щоб наставитись на досягнення мети: самостійної господарки на новому ґрунті і на новий зразок. Нашим завданням має бути розшукати розкидані по великих просторах такі бувші господині, нав'язати із ними зв'язки й утримувати їх.

Найтяжчою проблемою є соціяльне становище інтелектуалістів у цілому, бо одиниці часом знаходять застосування. Позбавлена свого ґрунту, інтеліґенція морально повисла корінням в повітрі, бо ж суспільства властиво нема — воно здеформувалось. Тому, до речі, докори, що їх часом висловлюють наші письменники на адресу суспільства, не можуть, за відсутністю адресата, бути доручені. Інтелектуали стають перед трагічним усвідомленням: „Ми, як такі, тут нікому непотрібні".

Це загальне становище тим тяжче відбивається на жінці. Українська жінка одвіку звикла до іншого стилю життя. Осередок тяжіння її життя була родина, — її праця здебільшого була звернена на свою хоту, яка дійсно була родинним вогнищем. В жінці, як матері і господині, був стрижень, що тримав родину. Виховання дітей було працею, якій присвячувалось багато часу, працею відповідальною, важливою, бо ж родина мала дати дитині основи моралі, громадського почуття і національного усвідомлення. Коли ж жінка мусіла чи хотіла, йдучи за якимсь покликанням, працювати поза домом, завше був хтось, хто перебирав її обов'язки в родині, звичайно мати. Так що родинне вогнище горіло і гріло.

Тутешній стиль життя є інакший, зокрема по містах. Тут загал жінок працює. Не тільки тому, що це необхідно для родини, чи бо таке в неї покликання, а так уже ведеться. Спонукою часто є бажання заробити як можна більше. Працюють заможні, а часом й багаті жінки. Призвичаївшись до праці, вони попросту не можуть її кинути: праця їх втягає.

Цей стиль повальної праці, вільно чи невільно, прийняла також нова еміґрація. До роботи кинулись цілими родинами — раз, що початки трудні і це необхідно, а потім уже по інерції, внаслідок зросту апетиту. Треба почати нове життя, почати від нічого. Інтеліґентна жінка, не знаючи англійської мови для достаточного порозуміння, не може шукати відповідної праці і не може ждати, доки поповнить свої знання. Отже мусить починати із долини, із самого дна, і то одразу, не ждучи, коли влаштується чоловік, бо інтеліґентному чоловікові ще тяжче найти працю, особливо коли він трошки старший і дуже виразно інтелектуал. Його вигляд, його поведінка зражують, будять недовір'я у працездатність на тяжких роботах, а легші тут роблять жінки, випираючи чоловіків із багатьох ділянок виробництва. Через те, хоч ми вже тут кілька літ, часто трапляємо родини із зворотною нормальній побудовою, тобто головний тягар утримання родини тяжить на жінці. До того ж домашня праця, до того, коли є діти, журба про дітей, яка не покидає матері при роботі, докладаючись до страшної фізичної утоми. Ця безперервність праці: від заробітної до домашньої, ця неможливість відпруження забиває інтеліґентну жінку, нищить її фізично і нервово та понижує її рівень інтелектуально. Жінка інтеліґентна одразу, так би мовити, перейшла в іншу клясу а саме в робітничу.

Не тільки те страшне, що фізична утома і відсутність часу не дозволяють читати, що є необхідне для утримання себе на рівні. Є моменти ще більш небезпечні, а саме людина починає думати іншими категоріями, категоріями нового фаху, нового суспільного стану. Кому незнайоме таке явище? Воно нераз лякає інтеліґентну жінку, коли вона переловлює себе на цьому. Наприклад, працює жінка ґудзики. День за днем. І з жахом помічає, що ті ґудзики не відстають від неї із кінцем роботи, — вони її переслідують далі. Вона починає дивитись на ґудзики на плащах прохожих: які вони, як пришиті і чи добре пришиті. — А ось ще один приклад. Я малюю лямпи й абажури. Сотки раз повторюється той самий мотив, ті самі кольори. Ніякої ініціятиви непотрібно, працюєш механічно, але вся свідомість занята мотивом, абажурами, лямпами, їх формами, кольорами, матеріялами. І ось наслідки: приловлюєш небе на тому, що спиняєшся коло кожної крамниці, де продають ці предмети, студіюєш їх, порівнюєш їх. Зловиш себе на такому, здригнешся і тікаєш...

Добре ще, коли це малювання, шиття, чи щось подібне. А от коли це прятання... В туалеті Карнеґі Гол можна підчас українських концертів підслухати несамовиті розмови. Дві дами, оглянувши критичним оком убікації і посудивши відповідно публіку за неуважну поведінку, починають фахову розмову про способи прятання, їх удосконалення, знаряддя праці, свої успіхи на тому полі і здобуття доброї репутації у безпосереднього начальства... Страшно стає. Щоправда, таке можна післухати і серед чоловіків. Це ж натуральна річ: праця впливає на психіку і змінює її. І так із доктора філософії, прав, чи природничих наук, або гімназіяльної вчительки згодом може статись типова робітниця. Все піде в небуття.

Трапляється при зустрічі з такою інтелектуалкою таке явище: Вона починає говорити про свою працю, — фахово, докладно, переживаючи всі її перипетії, часом із недоброзичливим критицизмом до своїх менше зручних в новому фаху колег. І трудно її відвести від теми та навернути розмову на щось ближчого її давньому рівню. Вже багато таких культурних жінок зникли із громадського життя, в якому до еміґрації брали активну участь. Тут не тільки питання фізичної втоми — тут знеохочення, страта самої себе. А для нас українців, які маємо мало інтеліґенції, це згуба тяжка, і ми мусимо шукати засобів віднайти таких, помогти їм вийти із зневіри, прилучитись до нашого гурту. Бо в гурті завжди легше зберегтись.

Так воно буває, коли жінка дійсно змушена впрягтись у тяжке ярмо. А є ще небезпека захоплення заробітком. Воно загрожує не тільки робітничу верству, але також інтеліґенцію. Ось признаки цього: Питання: „скільки Ви заробляєте?" яке в нормальних умовах між культурними людьми може виринути хіба випадково і з боку дальших знайомих вважалось би нетактовним, — тут не сходить з денного порядку. „Чи Ви працюєте і скільки заробляєте?" — може запитати Вас людина зовсім Вам далека, яка Вашою долею ніколи не цікавилась і навіть та, з якою Ви щойно познайомились. Це хіба належить до доброго тону, як у китайців „чи Ви їли сьогодні риж?". Лиш у китайців підложжя того питання інше, і там це дійсно ознака доброго тону.

Коли у відповідь на таке питання назвете солідну суму, реакція буде: „О, то добре!" — у тоні пошани із легким відтінком заздрости. Коли ж Ви назвете незначну суму, відповідь буде: „О, то погано, за таку роботу платять двічі більше" — в тоні співчуття із легким відтінком сатисфакції.

Так є і того не можна відносити на рахунок вдачі. Все ж таки, такі питання ставлять не всі і так відповідають не всі. Вже сьогодні можна ствердити, що такий рід розмов являється властивим для тих, які виразно стають на шлях, чи то вже йдуть по шляху до деклясування, внаслідок соціяльних умовин свого життя.

Буває ще таке: Шляхом надлюдських зусиль і своєю ретельністю жінка добивається якогось впливу на своїй роботі і дістає якусь „владу". Отже, може помогти іншим на праці. І що ж? Трапляється, що така жінка по-мачушиному трактує своїх менш здатних землячок. (Правда, це трапляється також із чоловічим родом, але тепер говоримо про жінок). Ясно, що такі факти це загрозливий знак, це занепад. Жінка відстає від свого, від своєї верстви, з її нормами делікатности і ширшого та глибшого розуміння речей, а до другої верстви, робітничої, не пристає, бо нема в ній тієї безпосередньої, грубоватої простоти, що властива робітництву. Тому те, що від робітниці прийметься легко, від такої збоченої інтеліґентки буде дуже боліти. Така жінка, втерявши зв'язок із своєю верствою, може загрузнути на завше, думаючи, що так воно вже має бути, що інакше бути не може. Це початок кінця.

Нераз хочеться закричати, натрапивши на таку фанатичну робітницю": Не говоріть про свою працю! Відкиньте її від себе, як тільки її кінчите! Дивіться на своє гарування, як на переходовий стан, як на трудний початок. Майте таке настановлення, і Ви не залишитесь на тому долішньому ступені, на який Вас кинула негода. Навіть для старших жінок є легші праці, коли вони при своїй інтеліґенції легко порозуміваються англійською мовою. А цього вони можуть навчитись. Як прикро чути це зрезиґноване: „я вже не навчусь ніколи". Через таку настанову люди втеряли найвідповідніший час для навчання мови, таборові роки. Але і тепер ще не пізно, — треба тільки здобутися на волю. Старша інтеліґентна людина може легко навчитись і ужиткової мови. Безмовність погіршує соціяльний стан, обмежує простір шукання праці, а навіть на тій найгіршій роботі погіршує становище, упосліджує людину, відбирає можливість безпосереднього порозуміння й оборони, що часто буває потрібне. І старша жінка може найти легшу роботу. Може ця робота не буде така поплатна, але із тим треба замиритись. Краще мати менше долярів і зберегти своє я, вийти із праці живою, мати змогу прочитати книжку, піти на виклад, ніж заробляти багато, вимотати нерви, втерятн себе і поповнити ряди ненормальних від перевтоми...

НОТА ВИКОННОГО ОРГАНУ УНРАДИ ДО ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ В СПРАВІ ВИМІНИ ТЕРИТОРІЙ МІЖ СССР І ПОЛЬЩЕЮ

19. липня ц. р. Виконний Орган УНРади за підписом Керманича Ресорту Закордонних Справ д-ра С. Витвицького вислав до Об'єднаних Націй на руки Ґенерального Секретаря п. Триґве Лі ноту такого змісту:

„22-го травня 1951 року пресові аґенції подали відомість про виміну територій між СССР і Польщею. На підставі цих інформацій, уряд СССР, на бажання польського уряду, відступив Польщі частину української території в області Дрогобича, а за неї одержав територію в області Люблинщини. Площа тих земель займає 480 кв. км. Цей договір був підписаний в Москві міністром закордонних справ СССР Андреєм Вишинським і віце-прем'єром Польщі Александром Завадським.

В цій інформації, поданій також у московській газеті „Правда" з 22-го травня 1951, є немало неясностей, напр., навіть не подано дати підписання того договору.

У зв'язку з наведеною інформацією ВО УНРади уповажнив мене подати Вам погляд відповідальних чинників української політики щодо згаданого договору:

Теперішні східні границі Польщі були намічені так званою лінією Керзона з р. 1919. Ця лінія була за невеликими змінами принята на конференції у Ялті. Після конференції у Потсдамі вона була окреслена окремою умовою між Польщею та СССР в місяці серпні 1945 р. Згідно з тим договором українські території, на схід від лінії Керзона, які належали раніше до Польщі, увійшли до УССР. Треба зазначити, що ті кордони не були переведені за етнографічним принципом. На захід від лінії Керзона є землі, заселені від найдавніших часів українським народом. Тільки 1945 р. українська людність цих земель була насильно виселена на схід, а пізніше в 1947 решту українців польський комуністичний уряд, в умовах терору, примусово вигнав на територію Східної Прусії.

Відносно територій, які тепер стали предметом виміни, слід зазначити, що в частині Люблинщини, яку тепер польський комуністичний уряд відпустив урядові СССР, навіть за переписом з 1931 року, який був переведений польською владою стороннічо, нараховувалося коло 60% української людности. В частині Дрогобиччини, яка на підставі згаданого договору між Москвою і Варшавою відійшла від України до Польщі, українського населення року 1931 начислялося коло 75%. Отже бачимо, що виміна територіями ніяк не може вважатися вирівнанням етнографічних кордонів між Україною і Польщею.

Ця виміна також не відповідає економічним інтересам України, але виходить їй на шкоду. Адже відступлені Польщею землі в області Люблина не мають ніяких природних багацтв, але приділені до Польщі території біля Дрогобича мають значні підземні багацтва (нафта, підземний ґаз і ін.). Вирішена між Москвою і Варшавою виміна територій передбачає примусове переселення людности, яка може взяти з собою тільки рухоме майно, але мусить залишити промисловий та сільсько-господарський реманент, як рівнож засоби транспорту на місці. Знаючи жорстокі способи пеерселювання, уживані комуністами, ми висловлюємо побоювання, що виселена українська людність Дрогобиччини не прийде на українську територію, але може бути заслана в Сибір або перекинена в Східню Прусію.

Підписання договору про виміну українськими територіями між СССР і Польщею, без участи уряду Української Совєтської Республіки, ще раз стверджує, що уряд Української Совєтської Республіки є тільки фікцією і що Москва приймає свої рішення про життєві проблеми українського народу без його згоди і проти його інтересів.

З огляду на сказане, УНРада, як виразник волі українського народу, уважає за свою повинність заявити через ВО наступне:

Якебудь відступлення української національної території урядом СССР чи урядом Совєтської України не може зобов'язувати українського народу. Спираючись на етнографічний принцип, УНРада стверджує, що українські етнографічні території мусять належати до майбутньої демократичної Української Держави.

Дозволяючи собі звернути на це Вашу увагу, ВО УНРади хоче вірити, що його становище знайде Ваше зрозуміння і підтримку демократичних урядів світу."

(Укр. Інформ. Бюро)

ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ ВО УНРАДИ

Дня 25 липня ц. р. відбулося чергове засідання ВО УНРади. В засіданні взяли участь окрім Голови й членів ВО у повному складі, Президент УНР, члени Президії УНРади, заступник Державного Контролера та два заступники керівника Ресорту Військових Справ.

(Укр. Інформ, Бюро)

В ПАРАДІ КОМСОМОЛУ в совєтському секторі Берліна взяло участь теж шістьох „представників" американської молоді, які під час демонстраційного походу вулицями міста схилюють американський прапор перед совєтським воєнним пам'ятником.

КАНАДА ВСТАНОВЛЯЄ ТЕЛЕВІЗІЙНУ СІТКУ

Канадійська Радієва Корпорація заявила, що правдоподібно вже в наступному році буде встановлена телевізійна сітка між містами Монтреал, Торонто й Боффало.

Ця система радіо-мікро-хвилева, а не до-осево каблевого типу, що є вживаний в Злучених Державах Америки. Передавання буде відбуватися при допомозі передавальних веж з високою частотою. Ця система повинна бути значно дешевша і так же само продуктивна, як і та, що застосовує до-осеві каблі.

Сіткою буде керувати телефонічна компанія — Белл Телефон Компані ов Кенада; її винарендує на п'ять років СБС за 224,564 дол річно.

Телевізійна станція в Торонті вже є в будові і є надія, що почне діяти на початку 1952 року. Перше звено буде влаштоване між Боффалом і Торонто. Коли пізніше відкриється монтреальська станція між Торонтом і Монтреалем буде влаштована друга секція.

Мікро-хвилі не тримаються близько землі та є незалежні від теренових схвилювань. Їх передається по лінії зору. Тому трансляційні станції будуть приміщені 25-30 миль від себе, використовуючи, де тільки можливо горбки і узгір'я.

● 31 сексотів заарештувала західно-берлінська поліція. Вони підглядали, хто з молоді ходив до Західного Берліну з комсомольського „свята за мир" у Східному Берліні. Тимчасом із біля 250,000 молоді, яка ходила в Західний Берлін, — 1400 чоловіка вже просять азилю.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Іван Дікур в часі дискусії про інтернаціональну службу радіо Канади в домініяльному парляменті, де він є одиноким послом українського походження, поставив міністрові внутрішніх справ Пірсонові запитання про те, якими іншими мовами — поза російською і чеською — з Канади надають радіоавдиції за залізну заслону. Мін. Пірсон заявив, що його міністерство перекомендувало Інтернаціональній радієвій службі домінії — „мірою фінансових спроможностей" — включати в радіопередавання для закордону інші мови. Чеською мовою, — заявив міністр, — „Голос Канади" почав говорити першою тому, що Чехословаччина по війні була єдиною державою центральної Европи, яка оформилася в самостійну демократичну державу та яку большевики розчавили. Пірсон висловив упевненість, що незабаром „Голос Канади" буде в спромозі давати радіоавдиції для України та Польщі.

● Д-р Микита Чигринців — видатний фахівець консервної, харчової промисловости, вже понад два роки працює співробітником науково-дослідчого Інституту Національного Харчування в Каракасі, Венецуеля, де керує експериментальною лабораторією готування і консервації харчів, здобувши собі науковий і громадський авторитет. Журнал Інституту „Комедорес Популярес" ч. 7, 1950, містить статтю і фота д-ра Чигринціва, який потрапив на еміґрацію з УРСР підчас совєтсько-німецької війни. За два роки Чигринців видав у Венецуелі кілька наукових праць еспанською мовою.

● З піснею по світах і рідних закутках" — замітки й спомини учасника концертової подорожі Української Республіканської Капелі по Европі та члена В. Т-ва „Кобзар" на Закарпатті — Лева Безручка — така книжка на 128 стор. (ціна $1.50) вийшла днями в Ню Йорку накладом автора, тиражем 500 примірників. Зміст книжки подає факти до окремих моментів історії українського мистецтва.

● У Портуґалії, в місцевості Фатіма, з ініціятиви організації „Пакс Романа" відбувся студійний тиждень католицької студентської молоді. Від „Обнови", організації українських студентів-католиків, на збірання до Фатіми був делеґований мґр. Юрій Кекіш з Мадриду.

● „Католицька Церква живе далі в Україні" — ствердив в окремій довшій статті швайцарський щоденник „Фатерлянд" від 1. 6. 1951. У статті говориться на основі „автентичних документів", що „большевицький режим не знищив Української Католицької Церкви, й вона далі по-геройськи бореться. В листопаді 1950 захід довідався, що в Україні підпільно діють священики й існує таємно церква, яка зорганізована та має свого адміністратора".

ПАНІ ПАНДИТ НА ЗІБРАННІ СВІТОВОЇ МОЛОДІ В ІТАКА

Ітака, у стейті Ню Йорк. — Амбасадор Індії, пані Віяя Лакшмі Пандит приїхала на зібрання делеґатів молоді з 64 некомуністичних країн, щоб заохотити їх до підтримки Декларації Прав Людини Об'єднаних Націй як наріжного каменя в роботі Асамблеї молоді. Вона заявила, що тільки тепер, перший раз в історії, ідея гідности людини найшла признання в такій світовій організації, як О. Н.

● Престолонаслідника сподіється молода єгипетська королева Нарріман. В арабських країнах дівчата виключені від престолонаслідства.

● Націоналістичний Китай вимагає для себе рівноправної участи в оформленні мирового договору з Японією на конференції у Сан Франсиско у вересні місяці ц. р.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВІСТІ З ДІТРОЙТУ, МІШ.

Пікнік УККА

Місяць липень був вельми оживлений в нашій громаді. Оце недавно Філія УККА дала величавий пікнік, і це наче неважна імпреза, але коли з неї є добрий дохід на працю УККА, тоді це стає важно. І слід тоді згадати, що пікнік був заряджений вельми симпатично. Ґрали у фантову льотерію, молодь співала пісень, новоприбувша українських, про Червону Калину, Січового Стрільця, а тут роджена співала свої американські пісні. У танцях усі разом неслись вихром впереймн. Виглядало, що новоприбувші своєю участю переважали.

Знаменитий буфет розносив по парку притягаючу арому, перед якою учасники не могли встоятись. Кожен спішив до буфету, де члени Українського Золотого Хреста від. 14. подавали смачні страви, приправлені привітом та усмішкою. Під вечір відбувся вибір королеви краси і судді при голосуванні дали оречення на молоду тут роджену українку — Емілію Папаш. Розбарвлене громадянство вечірною порою розізджалось вдоволене домів. Та ще більш був вдоволений наш молодий фінансовий секретар Іван Ващук, коли у понеділок раненько заніс до банку на конто філії УККА чотириста долярів чистого прибутку із пікніку. І це важно!

Ювілейний Празник міста Дітройт

Про празник можна записати цілі сторінки „Свободи". Коли п'ядесять років тому, Дітройт святкував 200-ліття, історія згадує про три дні празникування, а похід тривав три години. Мешканці Дітройту тоді думали, що це була неабияка маніфестація. Тепер, на 250-ліття, офіціяльне святкування тривало одинадцять днів, а ювілейний похід тривав вісім годин. 28. липня, а була це субота, в полудне, коли пролунав останній удар дванадцятої години, залунала сурма, даючи знак, що починається ювілейна програма. Площа Кедилляка перед Сиґі-Гол наповнилась непроглядними масами народу. Тут збудовано естраду для відкриття ювілейного походу і появи президента Трумана. Місцева співачка, при відкритті програми, відспівала при супроводі орхестри патріотичну пісню „Гад блес Амеріка". Промовляв посадник міста Алберт Кобо, губернатор стейту Вілям Вілліямс, а опісля президент Труман.

Точно в годині другій почався ювілейний похід. 157 різних відділів сформовано у поході. 60 флвотів декорованих багацтвом і оригінальністю, наче в калейдоскопі пересувались перед глядачами. Увесь ювілейний похід зображав економічний, індустріяльний та соціяльний розвій Дітройту за 250 літ. Різні групи в національних строях, з прапорами і відзнаками старались запрезентувати себе якнайкраще. Усе було захоплююче, таке невидане, що рада б я подати важніші факти, але і це забрало б багато місця, для того обмежусь тільки до кількох.

Найбагатший і найбільш ефектовний флвот був цей, в якому знаходилась Емпреса Дітройту — українка з роду — Павлина Гуґелик, зі своїм почетним двором, що складався з вісім зарівно гарних, молодих дітройчанок. Сама Емпрес Павлина мала на собі сукню з багатої білої брокади, прикрашеної голубою лентою з золотими зірками. Широкий білий капелюх з пушистими струсиними перами окружав майстерно її клясичне обличчя. Сукня Емпреси коштувала тисячу долярів. Цілий флвот потопав в обламах білого оксамиту, з кружевами голубих котар. Розкинені золоті зорі декорували флвот і блестіли самоцвітами в сонці. Вид був надзвичайно імпонуючий. Емпрес Павлина неслась у флвоті з почетним двором наче мрія.

Між іншим, визначались флвоти, що зображали історичні події, як: прибуття Кедилляка — основника першої оселі в лісах Мішіґену в році 1701, з якої повстав Дітройт. Інший флвот зображав прибуття його дружини Марії Тереси. Дуже оригінальний своїм змістом був флвот, що говорив про першу статистику Дітройту з року 1782. В цім році населення Дітройту складалось так: 1029 дітей, 312 жінок, 757 чоловіків, 179 невільників. Домовий скот займав: 497 овець, 413 волів, 837 коров і 1112 коней. У складах поживи між іншим знаходилось 3 тисячі бушлів бараболь, 1 тисяча барил овочевого вина і 4,075 бушлів пшениці. Під цю пору метрополітальний Дітройт має три і пів мільйона населення.

Траґічно зображено першу велику катастрофу, яка стрінула Дітройт в році 1805, коли то пожар знищив до тла ціле місто. Частина флвоту була прибрана легким шовком яркоогнистої краски. При найменшому подиху вітру шовк уносився наче огнисте полум'я. Дальше були розкидані згарища оселі, над якою стояла жінка, заломивши руки. У стіп ій сиділи голодні діти. Батько зажурено глядів в непевну будуччину. Інша жінка з клунком в руках сумно гляділа на руїну, дехто молився навколішках. Історія згадує, що огонь знищив тоді не тільки ціле місто, але теж довколичні ліси і збіжжа на полях. Через те населення в убожестві голодувало довгий час, аж поки знову обставини поволі покращали.

На двох автомобільних флвотах компаній дано признання національним ґрупам за їхню довголітню працю в розбудові індустрії. Між тими ґрупами находились українські родини в народній ноші. В параді визначився відділ американських скавтів. В силі п'ятьсот молодців, несли вісімдесять прапорів місцевих гнізд. Деякі групи справно дефілювали на площі Кедилляка, перед Ситі-Гол, як головним центром.

Українська група з 30 осіб наспіла в народній ноші під кінець походу. Перший ішов статний бандурист. Опісля ґрупу супроводжала молоденька Ілейн Керилюк. На грудях у неї біла лента, на якій виднів дрібний напис „Україна", що мав ідентифікувати нашу ґрупу. Побіч дівчати, несли два прапори, американський й український. Похід українців виглядав сумно і посувався тихо, беззвучно.

І чомусь раптом мені в очах гурток моїх братів перемінився у два уперті слова: „Ограблена Україна". Усі ґрупи відповідно підготовились, щоб запрезентувати своє національне ім'я. А в нас хтось пустив інформацію, що міський ювілейний комітет не казав робити жадних написів і що всі учасники ідуть під одним прапором Америки. От українська ґрупа формувалась до походу без написів. Аж коли побачили сотки інших написів, які ідентифікували свої ґрупи, тоді перед нашими явилось питання: А хто ж ми є?

Тоді на швидку руку зроблено на ленті напис „Україна". І так молоденька груд тут родженої Ілейни захистила ограблену Україну.

Попереднього вечора, себто 27 липня, у парку на Белл-Айл, відбувся фестиваль пісні й танку, присвячений ювілейному празникові. Того вечера від українців співав Злучений Хор під батутою заслуженого диригента Івана Атаманця. У злуку входили три місцеві хори: Український Національний Хор „Думка", Хор ім. Котляревського і Хор ООЧСУ. Кромі Злученого Хору був попис українського балету під проводом Василя Авраменка.

Хоч похід українців випав дуже сумно, то все ж таки наші хори дописали своєю участю і гідно запрезентували українське ім'я. Нашим дорогим співакам і їх шановному диригентові громадянство Дітройту сердечно дякує за їх добру волю і пошану до свого громадського обов'язку.

Ювілейний празник тривав одинадцять днів. Для різних імпрез влаштовано в середмістю у Гренд-Сиркус Парк естраду у формі уродинного торта „Биртдей-Кейк" з освітленням 250 електричних свічок. В цьому часі, кожного вечера відбувались на цій естраді різні музичні і танкові продукції, драматичні історичного змісту ескізи, промови, симфонія та солісти. На цій естраді 19 липня відбулась коронація Емпреси Павлини, яку довершив ґубернатор Вілліямс. На цій самій сцені дня 6 серпня офіціяльно закінчено ювилейний празник ,в часі якого віддано подяку Емпресі Дітройту і її почесному дворові. Сама Емпрес Павлина, сповнивши свою вичерпуючу ролю, при відповідній церемонії, заховалась в оригінальну хатку наче метелик ,символізуючи тим закінчення ювілейного празника.

Юлія М. Шустакевич

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІВ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС"!

● РОЗШУКИ ●

ШУКАЮ рідних та знайомих — (в першу чергу зі Стрийщини) — **SYDORYK Nik. BOHDAN, cand. med. 14b TUEBINGEN, Melanchtonstr. 18., (b. Kaiser) GERMANY — Europe**

Пошукую свою маму, КСЕНЮ БАБІЙ, років 40, з Боратина, пов. Броди, що в 1945 р. була в Herzoghausen у Вестфалії. Відомості про неї прошу подавати синові:

PAULO BABIJ
900 Jackson St. N. W.
Grand Rapids, Mich.

● Книжки-Журнали-Картки ●

ЧАСОПИСИ І ЖУРНАЛИ в українській, німецькій і інших мовах, тутешні і з Европи, доставляє всюди поштою: W. Magun, Bookstore, P. O. Box 361, Cooper Sta., New York, N. Y., (109 St. Marks Place.) — Також: книжки, ноти, образи.

НА ПРОДАЖ

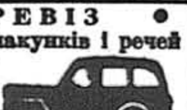
105 акрів землі, 4 доми, 35 спалень, умебльовані, басень близько 1 акер. Театр 60 через 130, містить 300 осіб, жіночі і мужеські лазнички, сцена 40 стіп, реставрант і бара 75 через 40, цілковито уладжені. Лайсенс бари можна переписати. Реальність знаходиться 35 миль від Филаделфії і 55 миль від Ню Йорку. Ціна $80,000.

Пишіть або кличне:

JOHN BROST
Ringoes, New Jersey
Tel.: Hopwell 426R1

● ПЕРЕВІЗ ●

пасажирів, пакунків і речей у місті, поза місто і на дальшу віддаль.

ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ.
Голоситись: 6-10 ранку і 6-10 веч.
Телефон: CY. 9-7879
M. SHULGIN TRANSPORTATION
2066 Anthony Ave., N. Y. 57, N. Y.

ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

—: зладив :—

ОЛЕКСАНДЕР ПАНЕЙКО

Це підручник для середніх шкіл і для самоосвіти.

— Ціна $2.00 —

Замовляйте у:

"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Українці, що приїжджають стараниям ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Стирджіс" до Ню Йорку 17-го серпня:

Анкелевич Франко, Анна, Осип, Галина; Білас Ілля; Харліковський Василь, Людвіка, Осип, Христина, Микола; Деба Степан; Денисов Петро; Гернеґа Ярослав; Грицько Михайло, Текля, Михайло; Грицько Павло; Іванів Марія, Карло-Антін; Івасятин Лука, Анна, Іван, Андрій, Микола; Каганець Микола; Колодій Семен, Марія, Володимир; Коструба Василь, Софія; Полич Ярослав; Коструба Михайло, Кушнір Михайло, Павлина, Чеслава, Олена, Мирослав, Марія; Лялик Григор, Стефанія, Микола; Матіч Петро; Михалюк Іван, Марія, Павло-Петро, Михайло; Мельник Осип, Анна; Міклер Михайло, Валентина; Поліщук Дмитро; Приймак Олена; Ремський Михайло, Марія, Степан; Сивак Анастазія; Сивак Володимир, Сміґлевський Петро, Таця, Марія; Стриганець Василь, Анна, Степан, Софія, Ярослав; Усипенко Іван, Брик Микола; Пастушок Михайло, Настя, Ольга, Василь; Тимчук Григорій; Савчинський Лев; Фенин Василь, Марія, Софія.

ДЕЯКІ ФАКТИ ПРО НЕРВОВУ НАТУГУ И СПАННЯ

Чи вам звісне, що довгі безсонні й неспокійні ночі приходять часто від нервової натуги? Така безсонність забирає людині потрібну життєву силу і залишає її багато разів виснаженою й подратованою, а це ще більше причиняється до натуги.

Звісно, що здоровий, спокійний сон можна часто осягнути без небезпечних ліків, коли облегчити нервову натугу. Оцим ділимося радісною вісткою, що це можна зробити заживанням нових чудових табличок, які щойно віддано до вжитку загалу.

Якщо оця вістка вас цікавить і ви відчуваєте, що такі таблички вам поможуть, ви можете дістати їх без лікарської рецепти, коли вишлете оцей вирізок до: OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 158, Box 762, Peekskill, N. Y. Звідти пришлють вам 100 табличок за $3.00. Хоч це виглядає дорого, одначе на ділі припадає тільки три центи за одну табличку. Отже це мала заплата, якщо брати до уваги прислугу.

Ім'я ______________________

Адреса ______________________

Місцевість ____________ стейт ____

ВІСТІ З ТОРОНТА

По літнім „огірковім" сезоні в Торонті починається рух і підготовка до осіннього сезону праці на культурно-освітнім і організаційно-громадськім секторах. По літній млявости, люди неначе оживають, щоб з подвійною енергією надолужити утрачений час. Та мабуть найбільший рух твориться біля підготовки святкувань

60 ліття українських піонерів у Канаді.

Ювілейний Комітет, що складається з представників усіх українських організацій Торонта і який очолив відомий український діяч у Канаді, що тепер займає пост заступника голови Краєвої Екзекутиви Українського Національного Об'єднання Канади, мґр. Василь Гультай, працює повною парою, щоб Ювілейні Святкування 29 і 30. вересня відбулися величаво і якнайдостойніше!

Реорганізація хору „Боян" при Філії УНО в Торонті

Цей славно відомий і заслужений хор „Боян" при Філії УНО в Торонті, якого дириґентом був невтомний проф. Лев Сорочинський, що виїхав на лікування до ЗДА, перебрав уже під свою керму проф. Лев Туркевич. Ім'я „Боян" буде і в майбутньому огнищем і пропаґатором славної української пісні! Радісним явищем є те, що „Боян", який є хором УНО і фінансово ним утримуваний, є поставлений на широкій всеукраїнській базі, в рядах якого знаходяться любителі українського музичного мистецтва, співачки і співаки, без огляду на те, чи вони належать до УНО чи ні. Це саме уможливить хорові „Боян" зрости на многочисельний український хор так, як то є з хором „Україна" філії УНО в Монтреалі, а новому дириґентові дасть нагоду солідно конкурувати майстрові української пісні, заслуженому проф. Несторові Городовенкові, який є диригентом хору „Україна" в Монтреалі.

Українське громадянство в Торонті буде тільки тішитися, якщо хорові „Боян" під проводом професора Туркевича вдасться здобути такі колосальні успіхи в такому самому часі, як вдалося хорові „Україна" під проводом професора Городовенка, якого слава сьогодні лунає широко-далеко не лише в Монтреалі і Канаді, але також поза Канадою і який з успіхом наспівав серію грамофонових пластинок з 12 народніх найкращих пісень!

Тому Торонто — темпо! І ще раз темпо! Українські хлопці і дівчата, співачки і співаки, не посоромітьь „землі торонтської"! Негайно ставайте в ряди під проводом професора Туркевича, під яким напевно переможете!.. Славна Українська Пісня!

День УНО в Торонті

Цього року вже відбувся цілий ряд святкувань „Днів УНО" по цілій Канаді. Як видно Торонто не думає остатися позаду і вже проголосило також свій „День УНО", що відбудеться в неділю, 2. вересня о год. 2-ій пополудні на площі Українського Дому в Скарборо біля Торонта. Це треба тільки повітати, що „День УНО" відбудеться в природі і на цій самій площі, де в останню неділю на „Пікнікові УНО" зійшлося кількасот української молоді, що так гарно побавилась під звуки славної орхестри братів Ґеників Березовських і могла належно відпочити по тяжкій тижневій праці. Навіть старші були надзвичайно задоволені, а деякі собі і затанцювали. Рефлексії молодости!..

І на „Дневі УНО" буде грати орхестра Березовських, як теж сподіються виступу хору „Боян" під проводом проф. Л. Туркевича та інших несподіванок. В кожнім разі українська молодь Торонта та околиці, як теж старше громадянство, вже тепер резервують собі неділю 2-го вересня на те, щоб взяти участь у тій імпрезі, що є перешою свого рода подією в Торонті. Заповідається приїзд молоді та старших з Ошави, Гемілтону, Сейнт Кетерінс, Ґрімсбі, Веланду та інших місцевостей!

Свято Зброї

І цього року, подібно як іншими роками, Українська Стрілецька Громада в Канаді влаштовує Свято Зброї з нагоди здобуття Києва Українськими Зєднаними Арміями 31 серпня 1919 року, по всіх більших українських осередках Канади. В Торонто вже відбулося засідання Старшини І-го Відділу УСГ у присутности заступника голови Головної Управи Української Стрілецької Громади на Канаду д-ра С. Росохи та недавно прибулого до Торонта полковника Д. Кузьмінського, на якому рішено: 1. Свято Зброї відбудеться 16 вересня в Авдиторії УНО; 2. Влаштовують його всі українські ветеранські організації, що діють на терені Торонта, а саме: 1. Відділ УСГ, Український Відділ Канадійського Леґіону, 5-та Станиця Союзу був. Українських Вояків, Братство Карпатських Січовиків і Станиця УСС-ів під проводом почесного Комітету, до якого входять пп. ґен. В. Сікевич, ґен. М. Садовський, полк. Д. Кузьмінський, як теж по одному представникові вище згаданих ветеранських організацій. 3. Технічну підготовку Свята виконає І. Відділ УСГ. 4. Реферат виголосить полк. Д. Кузьмінський, який був заступником шефа оперативного штабу того Славного Походу Українських Зєднаних Армій на Київ і Одесу. 5. Чистий дохід із Свята призначено для потребуючих допомоги ветеранів Українських Визвольних Змагань.

Свято Зброї заповідається надзвичайно імпозантно. В осередку УСГ у Торонті рух і підготовка йде на всі боки!

Ювілейний Альманах Карпатської України

По восьми місячній поїздці по Канаді, про яку писала не лише українська, але і вся англо- і французько-мовна преса в Канаді, вернувся до Торонта голова Центрального Проводу Братства Карпатських Січовиків д-р Степан Росоха і взявся за підготовчу працю Ювілейного Альманаху Карпатської України, як теж всі ті українці, що мали якесь відношення до Української Срібної Землі, або до її державницького зриву в 1938-39. На заклик Президії І. З'їзду Братства, що виніс спеціяльну постанову в справі Ювілейного Альманаха, як теж на Заклик Проводу БКС, стало ще напливають різні пресові та ілюстраційні матеріяли, як теж оріґінальні статті та спомини на адресу Братства: 332 Говланд Аве, Торонто, Онт. Канада, щоб їх використати в цьому, та важливому для всеукраїнської справи, виданні! І така настановка українського громадянства надзвичайно правильна і єдино доцільна. Скерувати весь такий матеріял до одного центру, щоб його належно використати! В іншім випадку він буде „схоронений" в наших домашніх „приватних архівах", аж поки він поволі не пропаде в часі нашого переселювання, що є явищем частим, або аж поки його не викинуть чи не спалять по нашій смерти ті, для яких такі матеріяли не будуть вже представляти ніякої вартости.

В цій справі потішаючим є ще той факт, що деякі українські громадяни з Канади і ЗДА вже зголосилися допомогти у виданні Альманаху своїми фінансами, що заручить його репрезентативність із боку технічно-видавничого.

Василь Тимко

ДОБРІ ВІСТІ ПРО АСТМУ

Сповіщають, що новий лік, званий PENNYL, приносить швидку чудову полекшу для тих, ХТО ТЕРПИТЬ ВІД АСТМИ.

Кажуть, що АСТМАТИЧНІ АТАКИ присвистування, кашлю, душливости й томлячого дихання нагло лагідніють підо впливом цієї замітної медицини. Багато людей, які давніше почувалися ослаблені й з натугою шукали віддиху внаслідок таких осоружних атак, тепер радісно признають, що осягають полекшу по роках вже після зажиття першої дози.

Якщо ви терпите внаслідок докучльної АСТМИ, не отягайтеся якстій післати по ПЕННИЛ. Можете дістати його по спеціяльній ціні, коли вишлете оце повідомлення разом з вашим повним іменем і адресою до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 308, Box 762, Peekskill, N. Y.

Звідти вишлють вам дві три-долярові пляшочки тільки за $5, тобто дають знижку $1 на звичайній ціні. Не посилайте грошей. Заплатіть просто листоношові при доручуванні. Одначе зробіть це тепер, бо припас невеликий.

Імя ______________________

Адреса ______________________

Місцевість ____________ Стейт ______

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Т-ва ім. Тараса Шевченка від. 252., відбудуться в неділю 19-го серпня (August) о год. 12-тій вполудне, у салі при Укр. Пр. Церкві 2250 В. Кортез вул. Проситься членів прийти. — Когут, секр.

АНСОНІЯ, Кон. — Тов. А. Бончевського, від. 10, повідомляє всіх членів, що Збори відбудуться в неділю 19. серпня, зараз по Сл. Божій в парохіяльній галі. Проситься всіх членів прийти на збори. Пригадуємо довгуючим членам, щоб вирівняли свої залеглості. — Рубах, предс., Глива, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, Па. — Від. 85. повідомляє всіх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю 19-го серпня 1951 в церковній галі, 74 Лаурел ст., в 1-шій годині пополудні. Члени, які не вирівняють довгу, будуть суспендовані, бо кожний член обов'язаний прийти і заплатити свою місячну вкладку. Секретар не буде ходити і колектувати по домах. — В. Шипула, пред., О. Костюк секр.

CLEVELAND, O. — St. Marys Lodge No 112 will hold its regular monthly meeting on Sunday Aug. 19 after 2nd and 3rd masses at St. Peter & Paul Church hall. Now is a good time to bring in new members to join our great U.N.A. — E. Lalik, pres., H. Prociw, treas., R. Kupchik. fin. sec'y, M. Fedak, Rec. sec'y.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, Відд 206, відбудуться в неділю 19-го серпня, в парафіяльній салі при 74 Геррис Евеню, точно 1:00 пополудні. Просимо всіх членів прибути на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Також буде читання звітів за пів рік, які з важної причини не були читані на пів-річних зборах. Пригадується довгуючим членам, щоб вирівняли свої залеглости, бо в противнім разі рудуть суспендовані. І. Кокольський, сек.

ПАССАЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Шевченка, від 42, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю 19. серпня, о 2. год пополудні в домівці У. Н. Дому під 237 Hope Ave., Рівно ж пригадується членам, що не поплатили за тикити з пікніку, щоби заплатили на зборах. Довгуючі члени повинні вирівняти вкладки. — Лелет, предс., Головачук фін. секр., Ф. Ґулька, рек. секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 18. серпня, в год. 7:30 ввечорі, в галі У. Д. Гор. Клюбу, 31-14 — 30 Еве. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо дуже важні справи, що мусять бути полагоджені. Довгуючих членів проситься вирівняти свій залеглий довг. Просимо тих українців, які ще не є членами У. Н. Союзу, прийти і вписатися в члени. — М. Галан, предс.; Г. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. серпня, в церковній галі, зараз по другій Сл. Божій. Наші збори відбуваються завжди в третю неділю по першім, але урядники полагоджують справи теж і в четверту неділю зараз по співаній Сл. Божій, а таксамо і в останні дві середи в другій половині місяця від год. 8 до 10 ввечорі, в церковній галі при Філмор і Онейда вул. Взиваємо всіх членів плтаити точно свої місячні вкладки, щоб не допускати до суспендовання членів. — І. Вула, голова; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що збори відбудуться 19. серпня в У. Н. Домі, 183 Fleet St., в год. 6. ввечорі. Проситься всіх членів прибути і вирівняти свої вкладки, щоб опісля не було нарікань, коли будемо змушені їх суспендувати. — І. Грабар, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 19. серпня, в год. 1-ій попол., в У. Н. Домі, 4655 Мартін. Проситься членів прийти на час, бо маємо багато справ до полагодження. Кожний член повинен прийти та заплатити свою вкладку. Так само просимо новоприбулих прийти і вписатись до Бр. і У. Н. Союзу. — В. Братусь, предс.; В. Вілінський, кас.; В. Вартош, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

В 11-ту річницю смерти бл. п.

Д-ра ГНАТА БЕЛЕЯ,

б. четаря У.Г.А. та лікаря, що помер на 42-ім році життя в Лявнех, на Чехах, відправиться

В НЕДІЛЮ, 19. СЕРПНЯ 1951

в годині 4-ій пополудні (по вечірні) в церкві св. О. Николая в Шикаґо

ПАНАХИДА

на яку запрошують рідню та знайомих

БРАТ, БРАТОВА, БРАТАНОК та БРАТАНИЦЯ

ІРИНА АРТИМ

ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ

ПОЕЗІЇ

в кольоровій окладинці

40 поезій. 75 сторін.

Ціна 25 ц.

Замовлення слати до:

"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

● Професійні оголошення ●

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружних дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі. В суботи від 10 до 1 попол. Еґзамінація $3.00.

Д-р М. МАЙЗЕЛ
лікує гострі й застарілі недуги мужчин і жінок, шкірні, загальне ослаблення, нирки й міхурі, ревматизм, переводить аналізу крови й сечі. Провірка $3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-тої Евеню і Юніон Сквер.
Години: Щодня 10—1, 4—7; в суботи 10—1, в неділі зачинено.

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

З. БЕРЕЗОВСКІ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВИТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5746
Дві нові в модернім кольоніяльнім стилю каплиці.
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці маєткового стану.
ІВАН БРОЩАК, нотар.

ПОРАДНИК ЛІКАРСЬКИЙ

написав

Лікар **СИЛЬВЕСТЕР ДРИМАЛИК**

головний лікар Народної Лічниці у Львові.

Ціна $2.00. Тепер продається по $1.00.

Замовлення разом з належитістю слати до:

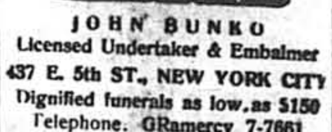
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ПРИ ЗМІНІ МЕШКАННЯ В НЮ ЙОРКУ АБО ПЕРЕСЕЛЕННІ ДО СТЕЙТІВ:
NEW YORK — PENNSYLVANIA
NEW JERSEY — CONNECTICUT
КЛИЧТЕ УКРАЇНСЬКЕ
ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. БОГАЧЕВСЬКОГО
335 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR. 3-2484

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150
Telephone. GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2653 Маршрут до Ашра.

„Ви питали про особу, що зветься Чірам", сказав Воррік. „Я ніколи не зустрічав цієї людини", похмуро всміхнувся Тарзан, „ви мабуть зустрінете, скоріше чи пізніше"!

„Я хотів би бачити мапу, що її прислав вам ваш син", сказав Тарзан. „Авжеж", сказав встаючи Воррік. „Ходімте до наших кімнат".

„Я гадаю, що вона вже стала неточна з того часу як Роберт сам накреслив її", сказала Гелен, „але ми думаємо, що мапа може помогти".